

nom doseči, to mislijo s tem društvom, ki so ga krstili „Südmark“. Bog vedi, kaj si bojo še vse izmislili ti naši nemški bratje! Da do tega pride, kar se nam obeča, to je lahko mogoče, ker smo premalo pazljivi. Vem se dobro spomniti, bilo je pred deset leti, ko se je trsna uš prikazala in so mnogi rekli, saj ne bo ta mala živalica vsega vgonobila in kaj je zdaj? Vsi vinski hribi so prazni, ravno tako zamore to društvo, čeravno zdaj še malo, s časom zna pa le nevarno postati. Kakor se sliši, bo to društvo podpiralo sebi naklonjene trgovce in roko-delce in tudi gotovo ne bo pozabilo tistih strastnih županov, kateri so že davno pozabili, da se od slovenskega kruha živijo. Njega jim pač le slov. kmetje pridelujejo, ne pa Nemci, katere mnogo cenijo. Da bo pa tam to društvo veliko lažje si pridobilo trdno podlago, kjer že zdaj samo nemški veter brije, to je očitvidno. Druga krivda je pa to, ker kmetje so že daleč v dolgove zabredli, večina je dolžna nemškim hranilnicam in ker so slabe letine, pa še obrestni ne morajo plačevati. Tako pride pa posestvo na prodaj in kdo je prvi upnik? Hranilnica in tako pride društvo „Südmark“ do kupčije. Druga slabost nas kmetov je, ker smo v dobrih letih dolgove nepremišljeno delali in zdaj v slabih pa plačevati ne moremo, in to dobro pozna „Südmark“. Tretja slabost je nas kmetov, da prehitro vsakemu zaupamo in se mu na limanice vsedemo, kakor hitro vidimo, da je malo boljše od nas oblečen in si zna po nemško jezik sukati, tedaj ga že mnogo cenimo in mislimo, ta vse ve, ta je učen, pa še znabiti šest božjih resnic ne zna, ali proti veri je dovolj učen. Četrta zelo huda slabost je pa to, da se za vsako malo reč tožujemo, bližnjega žalimo, sebi čas tratimo, drugim pa tako palače stavimo in našim potomcem grenke ure navijamo. Peta slabost je naša predobra volja, da preradi in prepogostokrat zahajamo v krčme, tako da se nam s časom dolgi čas doma vidi. Ne mislite pa, da je pisatelj teh vrst sovražnik vinca, tudi on se posluži rad slovenske pesmi: „Jaz in poliček se rada imava, — Če glih naj' so-vraža cel svet, — Se rada za mizo podava — In začneva pet'.“ — Človeku, ki celi teden težo dela prenaša, iz srca privošim, da si ga pritegne v nedeljo malo, naj si trudne ude pozdravi. Samo tisti lepi nauk nekega očeta naj ne pozabi, ki je svojega sina učil: Nikdar nikomur vsega ne zaupaj, na vinsko bratenje se malo zanašaj in nikdar „zdrave Marije“ v krčmi ne moli! Kdor veliko po krčmah posedla, njega lahko vsak prevari in dom ga več ne veseli. Vino je že mnogo ljudi zmotilo, da so pozabili na vero in dom, posebno ako je krčmar brez-verec in nemškutar. Izlasti so nevarne krčme, kjer je krčmar župan, zagrizen sovražnik vsega, kar je narodno. Varujmo se jih!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V torek, o godu Nj. veličanstva svitle cesarice, vršila so se po vseh katol. cerkvah več ali manj slovesna sv. opavila za blagor presvitle gospé, v dvorni kapeli v Gödöllö pa v pričo cesarske rodbine. — Mestni župan na Dunaji, Edvard Uhl, je odložil svojo častno službo in pravi se, da najbolj za to, ker ni bil več po volji liberalcev in judov ter so mu vsled tega metali polena pod noge, kjer so le mogli. Njegov naslednik postane brž dr. Prix, mož, ki se mu očita, da je freimaurer. — V nedeljo se konča posvetovanje avstrijskih škofov na Dunaji. Daj Bog, da ne ostane njih glas brez uspeha. — Iz razprav štaj. dež. zbora v Gradci se razvidi, da ima dežela 6.076.338 gold. stroškov, prihodkov pa 3.701.898 gold. in primanjkuje ji po takem 2.373.490 gld. — Isti dež. zbor je sklenil, da se na nastavi nov uradnik „dež. nadzornik gasilnih društev“. Čemu da je kje njega treba, tega človek ne umeje prav. Posl. dr. Srnec in Vošnjak sta tudi ugovarjala zoper tako službo, toda bilo je brez uspeha. — Čudne reči se godé po Koroškem. Znano je, da je družba sv. Cirila in Metoda izdala nekaj lepih knjižic in Bog zna, kaj se kje c. kr. gosposki v njih ne dopada, kajti na njeno povelje stikajo c. kr. žendarje po slov. kmekčih hišah in kjer dobé katero teh knjižic v roke, hitro jih spravijo v svojo malho. — V Ljubljani so dozidali novo bolnišnico za otroke ter so jo v torek slovesno blagoslovili. — V nedeljo in v ponedeljek bilo je v Postojini več nemških častnikov ter so si ogledali ondašnjo jamo. Tudi pruski princ Henrik je bil v njih vrsti. — V Gorici se še vedno tepó Slovenci med seboj v predalih „Soče“ in „Nove Soče“. Mi ne poznamo vseh uzrokov tega prepira, to pa je gotovo, da dobička ne bode iz njega nič za slov. ljudstvo. — Dr. Tonkli je predlagal v dež. zboru, naj se prosi c. kr. vlada za podporo tistim posestnikom, ki živé od vinogradov pa jim jih je trsna uš ali pa tudi strupena rosa vničila. — Iz okolice Trsta pride vsled novih volitev v dež. zbor samo čvetero slovenskih poslancev, dva pa sta lahonska. Slovenci so po takem za enega poslanca na slabšem, kakor je bilo doslej. — Slov. otroški vrt so odprli v Trstu zadnji torek in se je vanj vpisalo veliko otrok, več, kakor so jih mogli vsprejeti. Naj jih vzgoji v verne, čednostne, narodne može in žene! — Isti dež. zbor je končal svoje delo, v zadnjih sejah pa ni bilo več slov. poslancev. — Škofu dr. Strossmayerju v Djakovem je poteklo 40 let, odkar drži višjepastirsko palico v svojih rokah. — Dež. obrtno šolo v Zagrebu bodo spremenili ter bosta poslej dva oddelka: za delalske učence in pa za pomočnike. — Na Ogerskem delajo

mladi in stari Madjari na to, naj se pusti L. Kossuthu pravica ogerskega državljanca, da si biva že veliko let na tuji zemlji. Za vlado je to sitno, a skorej ni dvoma, da jim vstreže. — V Vadovicah, v Galiciji, vrši se sedaj sodba zoper 65 mož, iz velike večine so sami judje; krivi pa so velicij goljufij nasproti ljudem, ki so jih zapeljali, da so se izselili v Ameriko. Na tožnji klopi je celo nek c. kr. okr. glavar in več žendarjev. Za juda pač ni vrat, da ne vleže skozi nje!

Vnanje države. Pri sv. meši papeža Leona XIII. je bilo zadnjo soboto 1200 francoskih delalcev. Ko so sv. Oče potem šli blagoslovljaje skozi njih vrste, klicali so delalci: Živio papež in kralj! — Iz Italije selijo se ljudje vsako leto v večjem številu v Ameriko; to je žalostno znamenje siromaštva, ki si ga tudi vlada ne prikriva več, ali pomoči še ne pozna nobene. — Novi francoski drž. zbor si je izvolil za predsednika Floqueta; le-ta je bil svoje dni že večkrat minister, odkar imajo Francozje republiko. V sedanjem zboru se bojda nič ne spremeni drž. ustava in tudi država ne loči se od cerkve. — Sedanja vlada v Angliji dobiva strah pred volitvami, ki se vrše prihodnje leto, kajti lahko se izgodi, da dobi stranka Gladstona večino in tedaj bije sedanjí vladi zadnja ura. Za katol. Irce bilo bi pač to veselo, kajti Gladstone je za to, da dobi irsko ljudstvo že vendar enkrat vsaj nekaj svojih pravic. — Nemški cesar se je vrnil v Berlin in sedaj utegnemo izvedeti, kaj da je cesar dosegel na svojem dolgem potovanju. Po naših mislih ne bode to veliko. Da ne sme še dalje živina se vpeljevati iz sosednjih držav v Nemčijo, na to sili vlado skrb za zdravje domače živine. Tako trdi minister Bütticher, drugi pa imajo o tej prepovedi druge misli. — Podoba je, da se srdi Rusija zadnje čase zopet na naše cesarstvo in sicer za voljo Bolgarije. Rusom se dozdeva, da Avstrija podpira princa Koburškega v oni nesrečni deželi ali mu daje vsaj potuho. No v tem menimo, da pač ne dela Avstrija posebno velikih reči. — V Srbiji se povrača polagoma trezniše mišljenje in za to so ondi bolj prijazni Avstriji, kakor so bili doslej; po vsej pravici, kajti Avstrija je bila in ostane vselej prijateljica tej mladi kraljevini. Kralj Aleksander ne sme k svoji materi, kraljici Nataliji drugače, kakor če mu to dovoli Ristić in le-ta ne sme tega, dokler ne vpraša Milana, naj je ta tudi Bog zna, kje. To je čudno življenje! — Turski sultan je bojda jako vesel, da ga je nemški cesar obiskal, ali k zavezi Nemčije, Avstrije in Italije ne pristopi Turčija, temveč si obdrži še za naprej proste roke. — Egiptu, v nižji Afriki, preostane vladi prihodnje leto v kasah 4½ milj. Srečna dežela! — V Braziliji, v južni Ameriki, vzdignil se

je general da Fonseca v glavnem mestu zoper cesarja don Pedro ter je vsklical republiko pod imenom: „združene države Brazilije“. Cesarja in njegovo rodbino pa so spremili na ladijo, naj ga popelje v Evropo. Fonseca dela po naročilu freimauerjev in upamo, da prejme kedaj tudi od njih plačilo, ki mu pristojta.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnijska Ptujška.

(Dalje.)

Marca l. 1548. je umrl župnik Pankracij Feldner in sledil mu je

23. Peter Lubše. Rodom Braslovčan bil je od Lavantinskega škofa Lenarta posvečen na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1516. v subdijakona, v soboto: „Sicientes“ t. l. v dijakona, na veliko soboto t. l. pa v mešnika.¹⁾ L. 1531. je bil kaplan bratovščine presv. rešnj. Telesa in naše ljube Gospe v Ptui ter je vladi poročal, da je ova bratovščina imela podložnike v Ptui, Polički vesi, pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, na Pohorju, v Žamajcih, Jirševcih in pri Turnišah.²⁾ L. 1541. je postal beneficijar pri altari sv. Andraša, l. 1548. pa župnik v Ptui.

Kot tak je naveden v listini od dne 16. maja l. 1550. Ž njo javlja, da je za župnijo sv. Lovrenca v slov. gor., katera je bila vsled smrti župnika Andreja Vorsteterja³⁾ izpraznjena, prezentiral Martin Kraliča, duhovnika Zagrebske škofije. Podpisan je: „Petrus Lubse, parrochialis eccleie s. Osbaldi, Martiris, oppidi Pettan rector sive plebanus“.⁴⁾ Po tem takem stanovan je tudi on pri sv. Ožbaldu zunaj mesta. Župnikoval je najbrž do l. 1561.

Vedno rastoči protestantizem delal je tudi Solnograškemu nadškofu Ernestu, da si ni bil duhovnik,⁵⁾ velike skrbi. Zato je 13. nov. leta 1548 sklical cerkven zbor v Solnograd. Vdeležili so se ga Janez, škof Sekovski, Filip, škof Lavantinski, Amand, opat Admontski, Janez Fein, višji dijakon na gornjem in spodnjem Štajerskem in več drugih. Obravnavali so takratne žalostne razmere ter se posvetovali, kako bi se dala splošnja popačenost, osobito pri duhovščini

¹⁾ Zapisnik ordinacij Lav. škofije.

²⁾ Deželni arhiv v Gradcu.

³⁾ Andrej Vorsteter, rodom Ptujčan je bil od Lavantinskega škofa Lenarta posvečen v soboto: „Veni et ostende“ l. 1511. v subdijakona, v soboto: „Intret“ l. 1512. v dijakona, v soboto: „Sicientes“ t. l. pa v mešnika. Potreben „titulum mensae“ mu je dal župnik Ptujski, Jak. Radkerspurger. Pri sv. Lovrencu v slov. gor., kjer je že čez 20 let župnikoval, dogotovil je sedanjo, v gotiškem slogu zidano cerkev, katero sta bila njegova prednika Reher Urban in Montanus Matej staviti začela.

⁴⁾ Izvirna listina na pergameni v knezošk. arhivu v Mariboru.

⁵⁾ Muchar, VIII., 530.